

**Tina Soliman-Hunter, Marcin Kraśniewski,
Jurgita Malinauskaite, Marzena Czarnecka (red.),
*The Routledge Handbook of Consumer Protection
in Energy Markets*, Routledge, Nowy Jork 2023**

The Routledge Handbook of Consumer Protection in Energy Markets pod redakcją Tyny Soliman-Hunter (Macquarie Law School, Macquarie University, Sydney, Australia), Marzeny Czarneckiej (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Polska), Jurgity Malinauskaite (School of Law, Brunel University London, Wielka Brytania) oraz Marcina Kraśniewskiego (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Polska), ukaże się w 2023 roku.

Dobrze funkcjonujące rynki energii potrzebują świadomych i dobrze chronionych konsumentów, którzy mogą korzystać z konkurencji, przejrzystych ofert, swobodnie wybierać najbardziej konkurencyjnych sprzedawców energii oraz znają swoje prawa i mają dostęp do skutecznych środków odwoławczych. Konsumenty mogą również odgrywać aktywną rolę w transformacji czystej energii. „Handbook of Consumer Protection in Energy Market” stanowi kompleksowe opracowanie dotyczące ochrony konsumentów i ich zachowań w wybranych jurysdykcjach na świecie. Każdy rozdział jest napisany przez uznanych międzynarodowych ekspertów i stanowi współczesny przegląd rozwiązań w zakresie ochrony konsumentów i polityki w sektorze energetycznym.

Obecnie energia stała się podstawowym czynnikiem zapewniającym rozwój społeczno-gospodarczy każdego kraju i poprawiającym jakość życia społeczeństwa i jest niezbędnym elementem życia dla każdego. Rynek energii stał się rynkiem konkurencyjnym, opartym na założeniu, że wytwarzanie i sprzedaż energii nie jest naturalnym monopolem, a mechanizmy rynkowe, w szczególności konkurencja między przedsiębiorstwami energetycznymi, są najlepszym sposobem na obniżenie cen i poprawę obsługi klientów. Zakup energii jest nierozdzielnie związany z jej dystrybucją od producenta do nabywcy. Z uwagi na fakt, że rynek energii ma specyficzny, techniczny charakter, istotna jest jego analiza w ramach zasad wolnego rynku, szczególnie zaś zapewnienie ochrony słabszej strony umowy, czyli konsumenta. Ponadto do innych krytycznych punktów rozważań należy zaliczyć neoliberalne podejście do rynków konsumenckich, green-washing, odbiorców wrażliwych oraz kwestie usługi powszechnej.

Nauki zarówno ekonomiczne, jak i prawne są zainteresowane ochroną konsumentów. Oznacza to, że kwestia ochrony konsumentów na tak specyficznym rynku technicznym, jakim jest rynek energii, jest bardzo interesująca. Generalnie ochrona konsumenta powinna być realizowana przede wszystkim poprzez wprowadzenie określonych regulacji prawnych. Takie regulacje niewątpliwie wpływają na zachowania konsumentów na rynku, zwłaszcza jeśli mamy do czynienia z rynkiem regulowanym. Inną kwestią jest odpowiedzialność rządu, a także krytyczna analiza stosowana przez regulatorów. Pojawia się jednak pytanie, czy te regulacje w wystarczającym stopniu chronią konsumentów i czy prawo wpływa na zachowania konsumentów, czy też przeciwnie – zachowania konsumentów wpływają na zmianę regulacji prawnych. Dlatego też niezwykle aktualna wydaje się analiza zachowań konsumentów i regulacji związanych z ochroną konsumentów na rynku

energetycznym. Ponadto interesujące wydaje się prowadzenie badań nie tylko nad regulacjami prawnymi, lecz także nad skutecznością tych regulacji, a wreszcie nad zachowaniami konsumentów i analizą porównawczą w tym zakresie. Rozsądne będzie również porównanie energii elektrycznej i rynku ciepłowniczego. Głównym oddziaływaniem tej książki będzie połączenie zagadnień ekonomicznych, politycznych i prawnych (regulacyjnych).

Książka jest podzielona na trzy główne części oparte na regionach geograficznych. Dominującą metodą badawczą będzie przegląd literatury poprzez metaanalizę w celu określenia aktualnego stanu wiedzy oraz analiza treści. W części ekonomicznej zastosowane zostaną techniki analizy danych służące eksploracji hipotez ilościowych, w tym porównywania środków w próbach czy testowania związków między zmiennymi, stosowane zarówno do nowych danych zebranych przez badacza, jak i do analizy danych istniejących (wtórnych).

Chociaż książka jest uporządkowana geograficznie, obejmuje kilka głównych tematów:

- kluczowe kwestie dotyczące przyszłości odbiorców energii i regulacji,
- ochronę konsumentów i zachowania klientów.

Mamy nadzieję, że będzie interesującą lekturą.

dr hab. Marzena Czarnecka, prof. UEKat

Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach

ORCID <https://orcid.org/0000-0003-0565-8357>